

[Langkilde.]

træffes. Derudover ville man fortsætte i denne folketingsssamling med at følge problemerne.

Jeg kan på alles vegne anbefale, at denne beslutning nyder fremme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketings beslutnings overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går forslaget til folketingsbeslutning direkte til anden (sidste) behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsalderen).

(Lovforslaget (nr. 27) findes i tillæg A. sp. 625, fremsættelsen i tidenden sp. 135).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænser.

(Lovforslaget (nr. 28) findes i tillæg A. sp. 603, fremsættelsen i tidenden sp. 135).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Poul Dalsager: Jeg kan meddele, at socialdemokratiet gerne ønsker at deltage i en drøftelse af disse to forslag, så meget mere som vi her har mulighed for at komme i overensstemmelse med de øvrige nordiske lande med hensyn til myndighedsalderen. De to forslag er jo næsten ordret genfremstættelser af forslag, som blev fremsat i sidste samling, og vi ønsker gerne i et udvalg at drøfte de enkelte bestemmelser, måske også nogle af de undtagelser, der er fra hovedreglen om nedsættelse af 21 års aldersgrænsen til 20 års aldersgrænsen. Der kan altså være visse ting, som vi ønsker at drøfte nærmere i udvalget.

Hanne Budtz: Også mit parti ser, på samme måde som i sidste samling, positivt på lovforslaget. Vi er enige i, at det vil være ønskeligt også på dette område at få nordisk retsenhed, og nu er 20 års alderen gennemført i de øvrige nordiske lande.

Vi drøftede jo dette problem i forrige samling, også i forbindelse med den nye ægteskabsalder på 20 år, og derfor synes jeg, at en af de interessante bestemmelser i dette lovforslag er noget så ejendommeligt som ikrafttrædelsesdatoen, fordi det vil være værdifuldt, om den nye myndighedsalder kan træde i kraft på samme dato som de ændringer, vi vedtog i ægteskabsloven og i myndighedsloven i øvrigt.

Der er også mange enkeltheder, vi gerne vil være med til at drøfte i følgelovforslaget, og det vil vi gerne se nærmere på i udvalget.

Kofoed: Det er jo ikke første gang, dette lovforslag om myndighedsalderen kommer til behandling i folketinget, idet det sidste år blev behandlet sammen med forslaget om valgrets alderen. De andre gange, lovforslaget har været til behandling, har der imidlertid været mindre politisk interesse om selve myndighedsloven; den politiske interesse har mest været kastet på valgretten. Dette illustreredes tydeligt sidste år, hvor det blev denne, der fik den altoverskyggende omtale. Det medførte jo en folkeafstemning, og den gav som bekendt venstre ret. Der var et stort flertal imod de 18 år, og vi havde derfor været langt bedre stillet, hvis man havde fulgt venstres forslag om nedsættelse til de 20 år.

Det er i dag — som det var dengang — venstres ønske at få en valgrets alder på 20 år, svarende til myndighedsalder og valgrets alder i de andre nordiske lande, og venstre håber derfor på, at de kommende forhandlinger mellem partierne kan føre til enighed om, hvordan man nu mest praktisk skal tilrettelægge arbejdet for at få gennemført de 20 år.

Spørgsmålet vedrørende myndighedsalderen har, som jeg har nævnt, ikke haft den samme opmærksomhed som valgrets alderen. Det er egentlig mærkeligt; især synes jeg, det er lidt skuffende, at ungdomsorganisationerne og ungdommen ikke interesserer sig stærkere for myndighedsalderen, end de har gjort, idet myndighedsalderen og

[Kofod.]

myndighedsloven er noget, de unge har brug for hver dag, mens valgretsalderen er noget, man har brug for i hvert fald færre gange end myndighedsloven.

Spørgsmålet om myndighed og ansvar er, som jeg sagde før, noget, de unge har brug for hver dag, og de får mere og mere brug for det, efterhånden som muligheden for at tjene penge på et tidligere tidspunkt og dermed også bruge dem får stigende betydning. Myndighedsloven er imidlertid en lov, der har et andet sigte end f. eks. valgloven, idet valgloven giver en ret, mens myndighedsloven har en beskyttende karakter. Den skulle beskytte de mere uerfarne mod for stort ansvar og beskytte dem mod forpligtelser, idet deres ringe antal erfaringsår skulle gøre dem mindre egnede til at se de farer, der ligger og lurar i den barske hverdag.

Myndighedsloven, som vi behandler i dag, må ses i lyset af den tendens, man mener at konstatere, til, at de unge er tidligere modne — for at bruge en forslidt vending — de får en bedre uddannelse gennem skolerne, så de dermed skulle være bedre rustede, end deres forældre var.

Folketinget vedtog sidste år bl. a. den nye ægteskabslov, som satte aldersgrænsen ned til 20 år for mænd, og som en konsekvens af dette bør myndighedsalderen også sættes ned til de 20 år, før den ægteskabslov kan komme til at virke efter sin hensigt.

Selve aldersgrænsen på 20 år kan man altid diskutere, som man kan ved alle aldersgrænser. Om det nu er den rigtige grænse, man tilfældigvis vælger. Men man skal jo have en bestemt alder at gå efter, og derfor synes man, at de 20 år skulle være det rigtige for myndighedsalderen også.

Går vi uden for landets grænser, ser vi, at den almindeligste myndighedsalder er 21 år og har været det i mange år. Vi ser også, at der nu er en tydelig bevægelse henimod nedsættelse af denne aldersgrænse fra 21 år og nedad, ja, England går helt ned til 18 år efter anbefaling fra Latey-rapporten. I de

nordiske lande har man, eller er man ved at gennemføre, myndighedsalderen på 20 år, således at vi skulle nå frem til ensartede regler for de nordiske lande. Argumentet om ens myndighedsalder for de nordiske lande er udtryk for praktisk nordisk samarbejde.

Vedtagelsen af ægteskabsloven sidste år og en tro på, at de unge er modne til at tage et ansvar tidligere end før, og at det er sundt for dem at få dette ansvar, gør, at venstre kan anbefale lovforslaget.

I tilknytning til dette lovforslag eller rettere som konsekvens af dette lovforslag kommer det næste vedrørende forskellige lovbestemmelser om 21 års aldersgrænser. Jeg har ikke mange bemærkninger til dette, idet jeg mener, det egner sig bedst til behandling i udvalget. Jeg har dog set af referaterne fra sidste års behandling, at der var en af ordførerne, der stillede det spørgsmål vedrørende dykkerloven, hvorfor man skal være 21 år for at erhverve dykkerbevis. Det er et spørgsmål, der ikke har direkte relation til myndighedsalderen, men det må være et spørgsmål, om man kan have de nødvendige erfaringer, når man er 20 år.

Det samme gælder lov om skibes bemanding, hvor jeg ikke rigtig kan se det logiske i, at man ikke kan blive fiskeskipper af 2. grad, før man er 21 år. Medens man, hvis vi nedsætter myndighedsalderen til 20 år, godt kan erhverve en kutter til flere hundrede tusinde kroner, må man altså ikke sejle den, hvis vi beholder aldersgrænsen på 21 år. Men som sagt, det er spørgsmål, jeg håber kan tages op under udvalgsarbejdet.

Jeg kan med disse bemærkninger på venstres vegne anbefale lovforslagene.

Erik Hansen (Ålborg amt): Da det til støtte for det nordiske samarbejde vil være væsentligt, at så mange regler som muligt bliver ensartede inden for Norden, kan jeg på mit partis vegne anbefale det genfremsatte lovforslag om en myndighedsalder på 20 år, som allerede er gennemført i de øvrige nordiske lande.

Poul Dam: Hr. Kofoed synes at være af den opfattelse, at myndighedsloven skulle beskytte de uerfarne mod ansvar og forpligtelser. Jeg er nødt til at bedrøve ham. Det er kun de unge uerfarne, der bliver beskyttet mod ansvar og forpligtelser; der er også andre i helt andre aldersklasser, der måske kunne have brug for en beskyttelseslovgivning, og den vil vi da gerne ved lejlighed være med til at gennemføre — hvis man forstår, hvad jeg mener.

Det er naturligvis et smukt argument, at man ved at få myndighedsalderen nedsat til 20 år får skabt nordisk retskenhed. Argumentet ville være endnu bedre, hvis man kunne være sikker på, at det også var en fornuftig løsning. Men det er jo slet ikke så sikkert. Er det ikke meget rimeligere at følge den engelske vej? Den bygger jo, som hr. Kofoed også nævnte, på et stort kommissionsarbejde, og man går her ned til 18 år.

Der er så mange ting i det moderne samfund, isom gør det rimeligt at tildele ungdommen mere ansvar og flere forpligtelser. Ansvar og forpligtelser har en udmærket modnende karakter, og jeg tror, at det er den vej, man snarere skal gå.

For øvrigt er det et spørgsmål, om denne myndighedslov ikke i det hele taget trænger til en revision. Den blev gennemført i 1922, hvor verden jo så meget anderledes ud end nu, og hvor ungdommens situation navnlig var en helt anden, end den er i vore dage. Mange unge fik på den tid en vis frihed igennem de regler, der findes om en vis fritagelse for forældremyndighed og en vis personlig myndighed, når man får arbejde, når man går ud i det praktiske arbejdsliv; en tilsvarende adgang har man ikke i dag.

Er reglerne om forældremyndighed og myndighedsreglerne i det hele taget ikke i dag med til at holde ungdommen i en fornemmelse af afhængighed, som i virkeligheden er til skade for deres udvikling? Jeg ville i hvert fald gerne, om vi i udvalget kunne se meget nøje på disse ting og også se meget nøje på de mange forskellige regler, der findes om aldersgrænser. Jeg er ikke sikker på, alle disse 21 års aldersgrænser netop skulle ændres til 20 år, hvis det nu er det, der bliver slutresultatet; jeg kunne tænke mig en række områder, hvor man ud fra en betragtning af den specielle situation

ville opretholde de 21 år — jeg ser, at det forudsætter man også gjort — og andre, hvor man kunne gå længere ned.

Jeg vil gerne have set lidt nærmere på postlovens ejendommelige regel om, at man kan udlevere posten til nærmest voksne unge menneskers forældre. Jeg ved ikke rigtig, hvad det kan føre til af misbrug og ballader i familien, men jeg blev i hvert fald noget chokeret, da det gik op for mig, hvordan sagen lå. Jeg har personlig ikke åbnet min datters breve siden den tid, hvor jeg var nødt til at gøre det for at læse dem højt for hende. Der er en række andre punkter, hvor jeg tror at vi må se ganske nøgternt på tingene ud fra den specielle situation og ikke følge dette generelle system med en nedsættelse fra 21 år til 20 år.

Vi vil gerne være med til at få nedsat myndighedsalderen og håber på et godt udvalgsarbejde.

Sigsgaard: Vi hører jo gang på gang, når vi diskuterer myndighedsalderen, om alle de betænkeligheder, der er ved at nedsætte den, fordi de unge så udsættes for en mængde fristelser. F. eks. peger man her på afbetalingsystemet; de udsættes for rovdýrene i afbetalingsjunglen. Nu er det jo sådan, at alle over 21 år i dag er prisgivet disse rovdýr. Det er en meget ringe beskyttelse, der ydes, og der er grund til at gennemføre en langt bedre beskyttelse imod disse rovdýr, ganske uanset hvad der sker med myndighedsalderen. Men hvis der kommer en bedre lovgivning omkring bl. a. afbetalingshandelen, så er et af argumenterne mod nedsættelse af myndighedsalderen til 18 år bortfaldet — et efter min mening dårligt argument.

VS går ind for 18 års myndighedsalder, det skal jeg for en ordens skyld understrege. Jeg kan i øvrigt henvise til de bemærkninger, jeg gjorde, da forslaget sidst var til behandling.

Justitsministeren (Thestrup): Jeg vil gerne takke ordførerne for den behandling, forslaget har fået. Jeg er naturligvis fuldstændig klar over, at der må en udvalgsbehandling til, og jeg er parat til at drøfte de forskellige spørgsmål i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til Danmarks Nationalbanks repræsentantskab (i stedet for H. C. Toft).

(jfr. tidenden sp. 139).

Valgt blev: *Jørgen Jensen*,

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen. Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 15. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning m. v.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om radiokommunikation.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsalderen)

og
forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænser.

Mødet hævet kl. 13.48.

6. møde.

Onsdag den 15. oktober kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget Bundvad, Albertsen, Erling Dinesen, Anker Jørgensen, J. O. Krag, Evald Kristensen, Niels Mørk, Helge Nielsen og Bertel Pedersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en pensionsreform. (Om forhøjelse og automatisk regulering af de offentlige pensioner (folkepension, invalidepension og enkepension) og om indførelse af en offentlig tillægspension).

Medlemmer af folketinget Erling Dinesen, Jørgen Peder Hansen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, K. J. Mortensen, Helge Nielsen og Bertel Pedersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om ferie med løn, lov om lærlingeforhold og medhjælperlov. (Om indførelse af 4 ugers ferie med løn eller feriegodtgørelse, forhøjelse af feriegodtgørelsen til 10 pct. og udvidelse af den af ferieloven omfattede personkreds).

Medlemmer af folketinget Arne Larsen, Kurt Brauer og Morten Lange har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fri bytteri for lejere og om oprettelse af central boligformidling i større byområder.

Medlemmer af folketinget Helge Nielsen, Albertsen, Kaj Andresen, Poul Dalsager, Ove Hansen, Niels Mørk, Axel Ivan Pedersen og Børge Schmidt har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende ejerlejligheder.

Medlemmer af folketinget Krog Hansen, Kurt Brauer, Morten Lange, Arne Larsen og Ømann har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en reform af ferielovgivningen.

Udvalget for forretningsordenen har af-